

# การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

## Sex Education Learning Management Using Information, Motivation and Behavioral Skills Model to Enhance Life Skills in Decision Making and Problem Solving of Grade 6 Students in Chulalongkorn University Demonstration Elementary School

จินตนา บรรลือศักดิ์

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 75 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ นักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 37 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 50 นาที และนักเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 38 คน ที่เรียนด้วยวิธีปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน และแบบวัดทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบค่าที ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ในกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ในกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**คำสำคัญ:** เพศศึกษา/รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม/ทักษะการตัดสินใจ/ทักษะการแก้ปัญหา

## Abstract

The purposes of this quasi-experimental research was to study and compare the effects of sex education learning management using the Information, Motivation and Behavioral skills (IMB) model to enhance the life skills in decision making and problem solving of grade 6 students in Chulalongkorn University Demonstration Elementary School. The sample of the study consisted of 75 grade 6 students and were divided into two groups. The timeframe of the experiment consisted of a 50-minute lesson each week over a period of 8 weeks. The experimental group consisted of 37 students who were taught sex education using the learning management model which focused on giving information, motivation and behavioral skills and the other 38 students in the control group who learned using the normal lesson plan. The research instruments were 8 lesson plans and The obtained data were then analyzed in terms of percentages, mean, standard deviation and t-test which were used to compare the results.

The research findings were as follows: 1) The students who were taught with the IMB Model had higher mean scores on the pre-test at a statistically significant difference at the .05 level. 2) The students who were taught with the IMB Model had higher mean scores on the post-test than the control group at a statistically significant difference at the .05 level.

**KEYWORDS:** SEX EDUCATION/INFORMATION, MOTIVATION AND BEHAVIORAL SKILLS MODEL/DECISION MAKING/PROBLEM SOLVING

## บทนำ

สภาพการดำเนินชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของ เทคโนโลยีการสื่อสารที่เข้าถึงได้ง่าย รวมทั้ง ความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน ตลอดจนการรับสื่อหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ, 2554) ทั้งปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาสุขภาพเสพติด ปัญหาความรุนแรง ปัญหา สุขภาพ และที่สำคัญคือปัญหาทางเพศ ปัจจุบัน

พบว่าอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น และเยาวชนไทยลดน้อยลง และยังมีพฤติกรรม เสี่ยงในเรื่องเพศ จากข้อมูลสถิติการเกิดมีชีพ พบว่า ตั้งแต่อดีต (พ.ศ. 2502-2555) เห็นได้ ชัดเจนว่าแนวโน้มแม่วัยรุ่น คือ กลุ่มมารดาที่มี อายุต่ำกว่า 20 ปี มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 5.44 ในปี พ.ศ. 2503 เป็นร้อยละ 16.59 ในปี พ.ศ. 2555 ในขณะที่วัยกัน อายุ ของแม่วัยรุ่นก็ลดลงเรื่อยๆ โดยในปี พ.ศ. 2555 พบคุณแม่อายุต่ำสุดเพียง 10 ปี เท่านั้น (สำนัก นโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข, 2557) และจากระบบเผ่าระวังของสำนักกระบาด

วิทยา กรมควบคุมโรค พบว่าวัยรุ่นไทยที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนชายที่เคยมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.6 ในปี พ.ศ. 2547 เป็นร้อยละ 5.3 ในปี พ.ศ. 2555 ในขณะที่กลุ่มนักเรียนหญิงเพิ่มจากร้อยละ 1.1 เป็น ร้อยละ 5.1 (บุญฤทธิ สุขรัตน์, 2557)

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีสถิติแม่วัยรุ่นสูงที่สุดในภูมิภาคเอเชีย และเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากประเทศแอฟริกาใต้ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2557) ซึ่งเป็นเรื่องน่าเป็นห่วงสำหรับอนาคต ประกอบกับเทคโนโลยีทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้การติดต่อสื่อสารทางสังคมออนไลน์ทำได้ง่ายขึ้น ส่งผลทำให้เด็กวัยรุ่นและวัยรุ่นมีพฤติกรรมก้าวข้ามผ่านวัยใส ๆ อย่างที่ควรจะเป็นก่อนเวลาที่เหมาะสม ดังที่ วัลลภ ปิยะมโนธรรม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2555) กล่าวว่า การมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของเด็กวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน ด้านหนึ่งเกิดจากการแพร่ระบาดของหนังสือลามกในช่องทางต่าง ๆ ที่เป็นตัวกระตุ้นและทำให้เกิดความเชื่อในค่านิยมผิด ๆ เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ จนนำไปสู่การแสดงออกถึงความหมกมุ่นเรื่องเพศและคิดว่าเป็นความสุขที่แท้จริงในชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้เกี่ยวข้องและครอบครัวต้องคอยดูแลและสั่งสอนเยาวชนให้เข้าใจเรื่องเพศตั้งแต่เล็ก เพื่อเสริมความรู้และป้องกันปัจจัยเสี่ยง

นอกจากนี้ บุญฤทธิ สุขรัตน์ (2557) ยังกล่าวว่า สิ่งสำคัญของแนวโน้มในการเข้าสู่วัยรุ่นสาวเร็วขึ้นทั้งเพศชายและเพศหญิงไม่ได้มีเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายเท่านั้น แต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และความรู้สึกด้วย จึงเริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม

และเกิดอารมณ์ความต้องการทางเพศตามธรรมชาติ ร่วมกับบริบททางสังคมปัจจุบันที่มีการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้ง่ายอย่างหลากหลายก็สามารถกระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดอารมณ์เพศ ซึ่งอาจชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ดังนั้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้อง จึงควรดำเนินการตั้งแต่ช่วงก่อนที่จะเข้าวัยรุ่นสาว

สภาพปัญหาทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการป้องกันและแก้ไข เครื่องมือสำคัญที่สามารถช่วยป้องกันปัญหาทางเพศได้คือ การศึกษา โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ กระทรวงศึกษาธิการได้เร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาบรรจุในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา รวมทั้งเร่งรัดการเสริมสร้างทักษะชีวิต (Life Skills Education) ให้รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รวมทั้งรู้จักคิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันเมื่อต้องเผชิญปัญหาด้านเพศ การเรียนรู้เรื่องเพศจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ชีวิต ต้องอาศัยการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของการได้เผชิญปัญหา และคิดใคร่ครวญด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เข้าใจในสถานการณ์ และสร้างข้อสรุปการเรียนรู้ที่จะจัดการกับเหตุปัจจัยทั้งหลายที่เกี่ยวกับวิถีเพศให้เกิดผลดีต่อชีวิตของตนเอง (องค์การแพช, 2550) ดังนั้นการให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าของตนเอง และมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องเพศ รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดวิเคราะห์ได้ใคร่ครวญ ได้แย่งอย่างเปิดเผย ฝึกทักษะการ

ตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิเสธ รวมถึงทักษะการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กมีทักษะชีวิตที่จะเป็นเกราะป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดภัยและปัญหาทางเพศได้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะของ William A. Fisher & Jeffrey D. Fisher ในปี ค.ศ. 1992 (Fisher & Fisher, 1992) ที่กล่าวว่ารูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะ (Information Motivation and Behavioral Skills Model : IMB Model) ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าข้อมูลหรือความรู้ด้านสุขภาพ แรงจูงใจ และทักษะทางพฤติกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดว่าจะมีพฤติกรรมสุขภาพอย่างไร หากบุคคลได้รับข้อมูลที่ดี ความรู้ที่ถูกต้อง ได้รับแรงจูงใจจนเกิดทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องสุขภาพหรือรับรู้ความเสี่ยงที่จะเกิดผลเสียด้านสุขภาพ ได้ฝึกทักษะต่าง ๆ และมีความเชื่อมั่นที่จะกระทำพฤติกรรมย่อมส่งผลให้เกิดผลลัพธ์คือการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสุขศึกษา จึงสนใจทำการวิจัยเพื่อทดลองจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เพราะเด็กในวัยนี้เป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่กำลังจะเข้าสู่วัยรุ่น เรื่องเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว

ในปัจจุบัน เด็กเข้าถึงสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว การสอนเพศศึกษาตั้งแต่ระดับประถมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังที่สุชาติ โสภณประยูร

และ วรณี โสภณประยูร (2541) เสนอเหตุผลที่ควรสอนเพศศึกษาให้เด็กประถมไว้ว่า เด็กวัยนี้อาจจะได้รับความรู้ที่ผิดพลาดได้ง่าย โดยเฉพาะจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม อาจทำให้เกิดทัศนคติทางเพศที่ผิด และแก้ไขได้ยากเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ประกอบกับเรื่องเพศเป็นประสบการณ์ใหม่ เด็กประถมจึงมีความพร้อมและสนใจเรียนเป็นธรรมชาติ มากกว่าเด็กมัธยม เพราะไม่มีปัญหาทางอารมณ์มาเกี่ยวข้อง ถ้าเด็กมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตั้งแต่แรกก็จะส่งผลให้มีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เมื่อถึงวัยเจริญพันธุ์จะได้ไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในเรื่องเพศ รวมถึงมีทักษะการปฏิเสธสิ่งยั่วเย้าต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง มีทักษะชีวิตและพร้อมเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

## วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

### ขอบเขตของการวิจัย

#### 1. ตัวแปร

**ตัวแปรต้น** คือ การจัดการเรียนรู้เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม

**ตัวแปรตาม** คือ ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ซึ่งครอบคลุมทักษะชีวิต 3 ด้าน คือ 1. ทักษะการตัดสินใจ 2. ทักษะการแก้ปัญหา 3. ทักษะการปฏิเสธ

เนื่องจากทักษะการปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการป้องกันตนเองจากสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ เป็นทักษะจำเป็นที่ควรฝึกเพื่อช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงจากการกระทำที่อาจนำผลเสียมาสู่ตนเอง ดังนั้นในการฝึกทักษะด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศ จึงควรฝึกทักษะการปฏิเสธด้วย

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

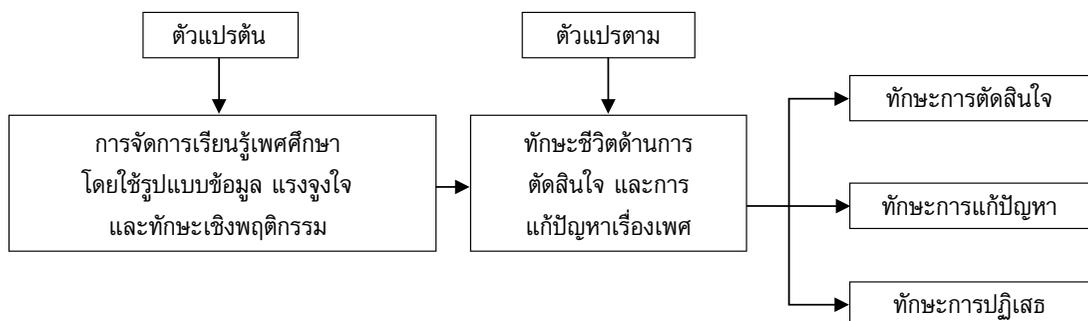
กรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้: การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศตามแผนผังดังนี้

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนเพศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลความรู้และมีทัศนคติที่ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดทักษะการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในเรื่องเพศ ดังที่ Carrol and Wolpe (1996) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาว่าเป็นการเตรียม

ข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ ช่วยให้มีการพัฒนาทักษะส่วนบุคคล เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการปฏิเสธ ให้ความรู้ในเรื่องเพศ เพื่อให้เปลี่ยนแปลงเจตคติ นำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม สอดคล้องกับที่องค์การแพธ (2550) ได้กล่าวว่า ควรจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษาที่ช่วยให้เยาวชนมีข้อมูลที่ต้องการ รอบด้าน และครบถ้วนในเรื่องเพศ สร้างค่านิยมทางเพศที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีทักษะที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วย

การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม ได้แนวคิดมาจากรูปแบบการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะทางพฤติกรรม (Information-Motivation-Bahavioral Skills Model) หรือ IMB Model ของ Fisher & Fisher (1992) ที่ทำการศึกษากการเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์บนสมมติฐานที่ว่า การให้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มีส่วนในการลดพฤติกรรมเสี่ยง ต่อมาต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อให้รู้ถึงผลกระทบจากการกระทำ ถ้ามีแรงจูงใจสูงก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเอดส์ได้ ดังนั้นการจัดการเรียน



รู้เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบ IMB Model น่าจะช่วยให้เสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนได้ ซึ่ง World Health Organization (1994) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถทางสังคมในการแก้ไขปัญหามาในสถานการณ์วิกฤติ ตลอดจนสามารถส่งเสริมสุขภาพของบุคคลและชุมชนด้วย Darden, Gazda and Ginter (1996) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นองค์ความรู้ในส่วนของทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือความสมบูรณ์ของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัว และเตรียมพร้อมสำหรับปรับตัวในอนาคต

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาระยะแรกต้องจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะองค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัย (ทักษะด้านการกระทำ) คือ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ Hick (1991) กล่าวว่า ทักษะการตัดสินใจเป็นการใช้ความคิดเพื่อเลือกแนวทางในการปฏิบัติ Yates (2003) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกแนวทางการปฏิบัติเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหามาตามสถานการณ์ต่าง ๆ วโรชา คล้ายแจ้ง (2552) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาข้อดีและข้อเสียก่อนตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม ทักษะการตัดสินใจจึงเป็นความสามารถของบุคคลในการคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผล เพื่อเลือกทางเลือกที่ก่อให้เกิดผลดีกับตัวเอง ในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา Eysenck & Arnold (1972) ได้ให้ความหมายว่า การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่จำเป็นและต้องอาศัยความรู้

ในการพิจารณาปัญหา รวมทั้งกระบวนการคิดเพื่อลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหา กันทิมา กัลยาตุตม์พงศ์ (2555) กล่าวว่า การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการใช้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ มาช่วยในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ทักษะการแก้ปัญหา คือความสามารถของบุคคลในการรับรู้ปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ ระบุแนวทางในการแก้ปัญหา และเลือกแนวทางที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ การตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในสถานการณ์เสี่ยงเรื่องเพศนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะที่ควรฝึกฝน คือ ทักษะการปฏิเสธ ซึ่งดวงกมล มงคลศิลป์ (2552) กล่าวว่า ทักษะการปฏิเสธเป็นความสามารถของบุคคลในการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนจากเพื่อน เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่มีผลกระทบในทางลบ โดยไม่เสียสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2554) ให้ความหมายว่า ทักษะการปฏิเสธเป็นทักษะการสื่อสารที่ควรฝึกฝนให้เกิดความเคยชินเพื่อนำมาช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทักษะการปฏิเสธ เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการที่จะนำมาช่วยแก้ปัญหา โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเพื่อทำในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย สามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมไม่เสียสัมพันธภาพกับผู้อื่น

ผลของการศึกษาทดลองเกี่ยวกับรูปแบบการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะทางพฤติกรรม หรือ IMB Model การจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา และการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา มีดังนี้

Fisher & Fisher (1992) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของประชากรกลุ่มต่าง ๆ กัน โดยแสดงถึงปัจจัยที่สำคัญของพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอ็ดส์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านข้อมูล (Information) โดยให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลไกการติดต่อของโรคเอ็ดส์และการป้องกัน ด้านแรงจูงใจ (Motivation) เป็นการอธิบายทัศนคติของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคเอ็ดส์ และด้านทักษะ (Behavioral) เป็นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการป้องกันโรคเอ็ดส์ เช่น การใช้ภาษาเจรจาต่อรองเพื่อปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ผลที่ได้คือ ประชากรที่ได้รับโปรแกรม IMB Model มีพฤติกรรมป้องกันการโรคเอ็ดส์ดีขึ้น

Fisher, Fisher, Williams, and Malloy (1994) ศึกษาทดลองแบบแผนของการให้ความรู้ การสร้างแรงจูงใจและการฝึกทักษะ (Information-Motivation-Behavioral Skills Model : IMB model) ต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคเอ็ดส์ของชายรักร่วมเพศในชุมชน และชาย-หญิงรักต่างเพศในนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทดลองกลุ่มที่ 1 เป็นชายรักร่วมเพศ 126 คน และการทดลองกลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาย 142 คน นักศึกษาหญิง 148 คน ผลการศึกษาพบว่า การให้ข้อมูล มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจาก IMB model เป็นแบบแผนทั่วไปที่มีจุดมุ่งหมายใช้ปรับพฤติกรรมป้องกันการโรคเอ็ดส์

วโรชา คล้ายแจ้ง (2552) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา แบบทดสอบความรู้เรื่องเพศศึกษา แบบสอบถามเจตคติเรื่องเพศศึกษา และแบบวัดทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศศึกษา นำข้อมูลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา หลังการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้และเจตคติสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหากับการเรียนด้วยวิธีปกติ หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาริยา ชัยยศ (2552) ทำการวิจัยถึงทดลองเรื่องผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอ็ดส์ ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของพนักงานบริการชายรักชาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือพนักงานบริการชายรักชายที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ที่ทำงานในสถานบริการบาร์เกย์ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของพนักงานบริการชายรักชายหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอ็ดส์สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีพรหม ถาวรรัตน์ (2555) ทำการวิจัยถึง ทดลอง ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรม สุขภาพทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษา ตอนต้น โดยทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 43 คน และกลุ่ม เปรียบเทียบ 45 คน เก็บข้อมูลด้วยการตอบ แบบสอบถามประกอบด้วย ความรู้ ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การตัดสินใจ และพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Repeated Measures ANOVA and ANCOVA ผลการศึกษาพบว่าหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ อยู่ในระดับดีมากกว่าก่อนทดลอง และมากกว่า กลุ่มเปรียบเทียบ โดยมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถ การตัดสินใจ และพฤติกรรมสุขภาพทางเพศดีกว่ากลุ่ม เปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กันทิมา กัลยาวิวัฒน์ (2555) ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตโดยใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้าง การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาของเด็กต่างด้าว ผลการวิจัยพบว่าแผนกิจกรรมทักษะชีวิต โดยใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้าง การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาสำหรับเด็กต่างด้าวมี ขั้นตอนดังนี้ 1. การสร้างและกระตุ้นประสบการณ์ 2. การค้นหาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3. การ เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ 4. การสรุปสร้างความรู้ใหม่ และ 5. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตประกอบด้วยการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้

ที่หลากหลาย และการพัฒนาทักษะชีวิตในเรื่อง เพศผ่านการจัดการเรียนรู้โดยการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นการพัฒนาทักษะการ ตัดสินใจและการแก้ปัญหา รวมถึงทักษะการ ปฏิเสธ ซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพทาง เพศ ถ้าได้รับการฝึกทักษะโดยครูหรือคนใน ครอบครัว และการใช้แรงจูงใจให้เกิดทัศนคติ ทางบวกจะส่งผลสำเร็จต่อการฝึกทักษะ ทำให้มี ทักษะชีวิตในเรื่องเพศ รวมทั้งมีพฤติกรรมใน เรื่องเพศที่ถูกต้องและเหมาะสม

## วิธีการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่นำมาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน ชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 261 คน กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชายและ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา 2557 จำนวน 75 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก 2 ห้องเรียน ได้ห้อง ป. 6/3 เป็นกลุ่มทดลอง มี นักเรียนทั้งหมด 37 คน และห้อง ป. 6/4 เป็น กลุ่มควบคุม มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 38 คน ทั้งนี้โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม มีการจัดห้องเรียนใหม่ทุกปีการศึกษา โดยใช้เทคนิคการจับคู่ (matching) ทั้งเพศ ประเภทการรับนักเรียนและผลการเรียนเฉลี่ย ทำให้ทุกห้องเรียนมีลักษณะพื้นฐานใกล้เคียงกัน จึงสามารถเป็นตัวแทนประชากรได้

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนรู้เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจและทักษะเชิงพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม” ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา จำนวน 8 แผน โดยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Information Motivation-Behavioral Skills Model) หรือ IMB Model ตามแนวคิดของ William A. Fisher & Jeffrey D. Fisher (Fisher & Fisher, 1992) ดังต่อไปนี้

### แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

- สนทนากับกลุ่มทดลองโดยถามคำถามว่า “ปัจจุบันนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปจากวัยเด็กอย่างไร”

- อธิบายความรู้ในหัวข้อ “การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- จัดกิจกรรม “การเปลี่ยนแปลงของฉัน และการเปลี่ยนแปลงของเธอ” ครูให้แผ่นภาพวาดหุ่นเพศชายกับนักเรียนชาย และให้แผ่นภาพวาดหุ่นเพศหญิงกับนักเรียนหญิง แล้วให้นักเรียนเขียนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของตัวเอง

ในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม รวมทั้ง วาดเสื้อผ้า ทรงผมตามแบบที่ตัวเองชอบใส่ให้กับหุ่นด้วย เมื่อเสร็จแล้วจะมีการเวียนใบกิจกรรมนี้ให้ทุกคนดูจนครบ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในเพศของตน และไม่กังวลกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็นกลุ่มเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น แล้วร่วมกันอภิปรายถึงการแก้ปัญหาดังกล่าว จากนั้นให้ออกมาแสดงบทบาทสมมติ

### แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศตามวัฒนธรรมไทย

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

- ให้กลุ่มทดลองดูภาพวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงนั่งกอดกันในสวนสาธารณะแล้วร่วมกันอภิปรายว่าเหมาะสมหรือไม่

- อธิบายความรู้ในหัวข้อ “การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศตามวัฒนธรรมไทย”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- ให้กลุ่มทดลองเขียนความประทับใจในการคบเพื่อนต่างเพศ แล้วครูสรุปประเด็นลักษณะของเพื่อนเพศชาย และเพศหญิงที่เพื่อนประทับใจ

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- ฝึกทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้ปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมกับเพศตามวัฒนธรรมไทย

### **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การล้วงละเมิดทางเพศและการป้องกัน**

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

- กิจกรรมระดมความคิดในหัวข้อ “เมื่อพูดถึงการล้วงละเมิดทางเพศ นักเรียนนึกถึง...”

- อธิบายความรู้ในหัวข้อ “การล้วงละเมิดทางเพศและการป้องกัน”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- แบ่งกลุ่มให้กลุ่มทดลองระดมสมองในหัวข้อ “การป้องกันการถูกล้วงละเมิดทางเพศแล้วออกมานำเสนอหน้าชั้น”

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- ฝึกทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ข่าวที่กำหนดให้

### **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ภัยจากสื่อทางเพศและการป้องกัน**

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

- ถามกลุ่มทดลองว่า “เมื่อพูดถึงสื่อทางเพศ นักเรียนนึกถึงอะไร”

- อธิบายให้ความรู้กับกลุ่มทดลองในหัวข้อ “ภัยจากสื่อทางเพศและการป้องกัน”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- ให้กลุ่มทดลองดูภาพสื่อทางเพศต่างๆ (หนังสือแบบเรียนเรื่องเพศศึกษา ซีดีลามก ภาพโป๊ เว็บไซต์ลามก) แล้วร่วมกันวิเคราะห์ห้ถึง

ประโยชน์และโทษจากสื่อทางเพศ

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- ฝึกทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้ดูสื่อลามกอนาจาร

### **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์เสี่ยงเรื่องเพศ**

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

- ให้กลุ่มทดลองดูภาพสถานการณ์เสี่ยงในเรื่องเพศ

- ให้ความรู้กับกลุ่มทดลองในเรื่อง “ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์เสี่ยงเรื่องเพศ”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- ให้กลุ่มทดลองแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อ “สถานการณ์เสี่ยงเรื่องเพศในชีวิตประจำวันที่คุณเคยเจอ หรือเคยได้ยิน” พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางป้องกันแก้ไข

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- แบ่งกลุ่มทดลองเป็น 6 กลุ่ม ฝึกทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในสถานการณ์เสี่ยงเรื่องเพศ จากใบงานสถานการณ์ที่กำหนดให้

### **แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอชไอวี และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร**

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

- ให้ความรู้ในหัวข้อ “พฤติกรรมเสี่ยง ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอชไอวี และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- การจัดกิจกรรม “แลกน้ำ” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จำลองการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวี เพื่อสร้างความตระหนักในการป้องกันตนเอง

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- ฝึกทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้มีพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอชไอวี และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

**แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยเรียน**

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

- ให้นักกลุ่มทดลองดูข้อมูลสถิติของการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร แล้วร่วมอภิปรายถึงประเด็นปัญหา

- ให้ความรู้เรื่อง “ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยเรียน”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- ให้นักกลุ่มทดลองดูคลิปวิดีโอโฆษณาของบริษัทไทยประกันชีวิต ตอน “ลูกสาว”

- การจัดกิจกรรม “คลิปหนีบกระดาษ” โดยแจกคลิปหนีบกระดาษคนละ 1 ตัว ให้นักเรียนดึงให้ตรง ภายใน 30 วินาที และให้เหมือนเดิม ภายใน 30 วินาที สะท้อนชีวิตว่า หากทำผิดพลาดไปแล้ว เป็นเรื่องยากที่จะกลับมาเหมือนเดิม

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- ฝึกทักษะการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา เรื่อง “จะไปดีมั๊ย”

**แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์**

(1) การให้ข้อมูล (Information) ประกอบด้วย

- ให้นักดูคลิปวิดีโอที่ค้นคว้าบางส่วนบางตอน ในภาพยนตร์ เรื่อง “ฮอว์มอว์ว้าวุ่น” ที่แสดงถึงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

- ให้ความรู้กับกลุ่มทดลองในหัวข้อ “การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์”

(2) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย

- ให้นักกลุ่มทดลองเขียนเรียงความหัวข้อ “ความคาดหวังในชีวิตของฉัน”

(3) การพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral) ประกอบด้วย

- ฝึกทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธต่อพฤติกรรมเสี่ยง ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์

**2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**  
ได้แก่ แบบวัดทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมประกอบด้วย

**2.1 แบบวัดทักษะการตัดสินใจเรื่องเพศ**  
ประกอบด้วยข้อคำถามให้ผู้ตอบพิจารณาเลือกตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนน คือ

1 คะแนน เลือกตัวเลือกที่ไม่เป็นประโยชน์หรือมีผลเสียต่อตนเอง

2 คะแนน เลือกตัวเลือกที่เป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีต่อตนเอง แต่ไม่แสดงเหตุผลประกอบ หรือเหตุผลไม่เหมาะสม

3 คะแนน เลือกตัวเลือกที่เป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีต่อตนเองและแสดงเหตุผลประกอบ โดยเหตุผลทำให้เสียสัมพันธภาพ หรือแสดงเหตุผลประกอบโดยอ้างปัจจัยภายนอกตนเอง

4 คะแนน เลือกตัวเลือกที่เป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีต่อตนเองและแสดงเหตุผลประกอบ โดยเหตุผลนั้นทำให้เห็นว่าตนเองรู้ถึงอันตรายที่มีผลต่อสุขภาพ อีกทั้งไม่ทำให้เสียสัมพันธภาพ

เกณฑ์คะแนนระดับการตัดสินใจ

ได้คะแนนระหว่าง 5-10 คะแนน มีทักษะการตัดสินใจระดับต่ำ

ได้คะแนนระหว่าง 11-15 คะแนน มีทักษะการตัดสินใจระดับปานกลาง

ได้คะแนนระหว่าง 16-20 คะแนน มีทักษะการตัดสินใจระดับสูง

## 2.2 แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเรื่อง

**เพศ** ประกอบด้วยสถานการณ์จำลอง มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนคือ

1 คะแนน-ถ้าเลือกตัวเลือกที่ระบุปัญหาที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์และไม่มีผลต่อปัญหา หรือเป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีในสถานการณ์

- ถ้าเลือกตัวเลือกที่เป็นวิธีการแก้ปัญหาโดยมีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศ

2 คะแนน-ถ้าเลือกตัวเลือกที่ระบุปัญหาที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์และมีผลต่อปัญหา

- ถ้าเลือกตัวเลือกที่เป็นวิธีการแก้ปัญหาไม่ชัดเจนว่าจะมีหรือไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศ

3 คะแนน-ถ้าเลือกตัวเลือกที่ระบุปัญหาที่เป็นสาเหตุของปัญหา หรือข้อเสียของทางเลือกหรือกลัวเสียสัมพันธภาพ

- ถ้าเลือกตัวเลือกที่เป็นวิธีการแก้ปัญหา ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศ แต่มีเหตุผลไม่เหมาะสม หรือไม่มี

4 คะแนน-ถ้าเลือกตัวเลือกที่ระบุปัญหาที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศ

- ถ้าเลือกตัวเลือกที่เป็นวิธีการแก้ปัญหา ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศและมีเหตุผลเหมาะสม

เกณฑ์คะแนนระดับการแก้ปัญหา

ได้คะแนนระหว่าง 5-10 คะแนน มีทักษะการแก้ปัญหาระดับต่ำ

ได้คะแนนระหว่าง 11-15 คะแนน มีทักษะการแก้ปัญหาระดับปานกลาง

ได้คะแนนระหว่าง 16-20 คะแนน มีทักษะการแก้ปัญหาระดับสูง

## 2.3 แบบวัดทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน ให้ทำพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศ

ประกอบด้วย ข้อคำถามที่เป็นสถานการณ์จำลองให้ผู้ตอบเลือกตอบจำนวน 5 ข้อ ในแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนน คือ

1 คะแนน เมื่อเลือกตัวเลือกที่ยอมรับการชักชวน หรือเลือกตัวเลือกที่ปฏิเสธในครั้งแรก แต่เมื่อถูกเข้าชี้จะยอมรับคำชวน

2 คะแนน เมื่อเลือกตัวเลือกปฏิเสธและทำให้เสียสัมพันธภาพ คือ ปฏิเสธอย่างเดียวโดยไม่มีข้ออ้างใดๆ

3 คะแนน เมื่อเลือกตัวเลือกปฏิเสธ และทำให้เสียสัมพันธภาพ คือ ปฏิเสธโดยมีข้ออ้าง แต่ไม่ได้บอกความรู้สึกของตนเอง หรือไม่มีการ ผัดผ่อนหรือต่อรองประกอบ

4 คะแนน เมื่อเลือกตัวเลือกปฏิเสธ แล้ว ไม่เสียสัมพันธภาพ คือ

- เลือกการปฏิเสธที่มีความรู้สึก เป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล และมีการขอความเห็นใจและขอบคุณ

- เลือกการปฏิเสธเมื่อถูกเข้าชี้หรือ สบประมาท เลือกการปฏิเสธแบบต่อรองหรือการ ปฏิเสธแบบผัดผ่อน

#### เกณฑ์คะแนนทักษะการปฏิเสธ

ผู้วิจัยแบ่งคะแนนทักษะการปฏิเสธ เมื่อ ถูกชักชวนให้ทำพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศ จำนวน 5 ข้อ มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 5-20 คะแนน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ คือ

ได้คะแนนระหว่าง 5-10 คะแนน มีทักษะ การปฏิเสธในระดับต่ำ

ได้คะแนนระหว่าง 11-15 คะแนน ทักษะ การปฏิเสธในระดับปานกลาง

ได้คะแนนระหว่าง 16-20 คะแนน ทักษะ การปฏิเสธในระดับสูง

### 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

#### ขั้นก่อนดำเนินการทดลอง

(1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครื่องมือ คือ แผนการจัดการ เรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินสาระ จุดประสงค์ และความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของโปรแกรม

IMB Model ผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีความ เหมาะสมกับจุดประสงค์ แต่ในบางกิจกรรมต้อง มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรง คุณวุฒิ ส่วนแบบวัดทักษะการตัดสินใจและการ แก้ปัญหาได้ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความ สอดคล้อง และปรับแก้ไขภาษาตามคำแนะนำ ของผู้ทรงคุณวุฒิ หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 คน นำข้อมูล ที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ได้ค่า = .76

(2) ผู้วิจัยทำการวัดทักษะด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศ โดยใช้แบบวัด ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในเรื่องเพศ ก่อนการทดลองจัดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มควบคุมและ กลุ่มทดลอง

#### ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการ เรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม จำนวน 8 แผน เฉพาะ กลุ่มทดลองเท่านั้น เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ (คาบเรียนละ 50 นาที) สำหรับ กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีปกติ คือ ใช้วิธีสอนแบบ บรรยาย

#### ขั้นหลังการทดลอง

(1) ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบ วัดทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา เรื่องเพศ ซึ่งใช้แบบวัดฉบับเดียวกันกับแบบวัด ก่อนเรียน

2. นำคะแนนจากแบบวัดทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศไปทดสอบค่าทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

#### 4) การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยการหาค่าจำนวน ร้อยละ 2) วิเคราะห์ตัวแปรทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(2) วิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระ (Dependent-Sample T-Test)

(3) วิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระ (Independent-Sample T-Test)

### ผลการวิจัย

#### 1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนมากมีอายุ 11 ปี และเคยพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.78 และ 76.32 ตามลำดับ รองลงมาคือ พ่อแม่/ผู้ปกครอง ญาติ

พี่น้อง และครู/อาจารย์ ส่วนสื่อที่นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศมากที่สุดคือโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 78.38 และ 78.95 ตามลำดับ รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์ นักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่เคยมีปัญหากับเรื่องเพศ

#### 2. ผลของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ

ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศอยู่ในระดับสูงทุกด้านทั้งด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการปฏิเสธ คือ 17.11 17.43 และ 16.92 ตามลำดับ โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 51.46 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ทั้งด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ คือ 16.76 17.08 และ 16.03 ตามลำดับ โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 49.76

หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศอยู่ในระดับสูงทุกด้านทั้งด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ คือ 18.92 19.03 และ 18.95 ตามลำดับ โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 56.86 และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศอยู่ในระดับสูงทุกด้านทั้งด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ คือ 17.29 17.50 และ 16.21 โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 51 ดังตารางที่ 1

**ตาราง 1** ค่าสถิติบรรยายทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ครั้ง	กลุ่ม	การตัดสินใจ		การแก้ปัญหา		การปฏิเสธ		รวม	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ก่อนการทดลอง	ทดลอง	17.11	1.54	17.43	.99	16.92	1.72	51.46	2.81
	ควบคุม	16.76	2.20	17.08	1.99	16.03	2.57	49.76	5.24
หลังการทดลอง	ทดลอง	18.92	1.26	19.03	.83	18.95	1.03	56.86	2.42
	ควบคุม	17.29	2.78	17.50	1.62	16.21	2.76	51.00	6.02

**ตาราง 2** ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ทักษะ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		R	Sig	t	Sig
	(n = 37)		(n = 37)					
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD				
การตัดสินใจ	17.11	1.54	18.92	1.26	.26	.12	6.43	< .001
การแก้ปัญหา	17.43	.99	19.03	.83	-.22	.20	6.82	< .001
การปฏิเสธ	16.92	1.72	18.95	1.03	.20	.23	6.78	< .001
รวม (60 คะแนน)	51.46	2.81	56.86	2.42	.33	.05	10.78	< .001

หมายเหตุ : ทักษะแต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

### 3. ผลการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ( $\bar{X}$  = 56.86 และ 51.46 ตามลำดับ)

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแยกตามทักษะ 3 ด้าน พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศของกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมหลังการทดลองและก่อนการทดลองไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาแยก

ตามทักษะ 3 ด้าน พบว่านักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ หลังการทดลองไม่แตกต่างกับก่อนการทดลอง ดังตารางที่ 3

**4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม**

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $\bar{X} = 51.46, 49.76$  ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4

**ตาราง 3** ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ทักษะ	ก่อนทดลอง (n = 38)		หลังทดลอง (n = 38)		R	Sig	t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD				
การตัดสินใจ	16.76	2.20	17.29	2.78	-.10	.55	.87	.39
การแก้ปัญหา	17.08	1.99	17.50	1.62	-.02	.90	1.00	.32
การปฏิเสธ	16.03	2.57	16.21	2.76	-.24	.14	.27	.79
รวม (60 คะแนน)	49.76	5.24	51.00	6.02	-.23	.17	.86	.39

หมายเหตุ : ทักษะแต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

**ตาราง 4** ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	กลุ่มทดลอง (n = 37)		กลุ่มควบคุม (n = 38)		Levene's test		t-test	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	F	Sig	T	Sig
การตัดสินใจ	17.11	1.54	16.76	2.20	.05	.82	.78	.44
การแก้ปัญหา	17.43	.99	17.08	1.99	7.18	.01	.98	.33
การปฏิเสธ	16.92	1.72	16.03	2.57	16.44	.00	1.77	.08
รวม (60 คะแนน)	51.46	2.81	49.76	5.24	6.92	.01	1.75	.09

หมายเหตุ : ทักษะแต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

**5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม**

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ( $\bar{X} = 56.86, 51.00$  ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแยกตามทักษะ 3 ด้าน พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 5

**สรุปผลการวิจัย**

**1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะด้านการ**

**ตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง**

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามทักษะ 3 ด้าน พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติมีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมหลังการทดลองและก่อนการทดลองไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาแยกตามทักษะ 3 ด้าน พบว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะ

**ตารางที่ 5** ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	กลุ่มทดลอง (n = 37)		กลุ่มควบคุม (n = 38)		Levene's test		t-test	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	F	Sig	t	Sig
การตัดสินใจ	18.92	1.26	17.29	2.78	16.38	.00	3.29	< .001
การแก้ปัญหา	19.03	.83	17.50	1.62	13.31	.00	5.14	< .001
การปฏิเสธ	18.95	1.03	16.21	2.76	26.23	.00	5.71	< .001
รวม (60 คะแนน)	56.86	2.42	51.00	6.02	25.08	.00	5.56	< .001

หมายเหตุ : ทักษะแต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

การตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ หลังการทดลองไม่แตกต่างกับก่อนการทดลอง

## 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบข้อมูลแรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแยกตามทักษะ 3 ด้าน พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ หลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาไว้ว่า การเตรียมข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับเรื่องเพศโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนถามและได้รับคำถามที่ถูกต้องในการให้ความรู้เรื่องเพศ จะช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนแปลง

ทัศนคติ และมีพัฒนาการด้านทักษะส่วนบุคคล เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการปฏิเสธ (Carrol and Wolpe, 1996) นอกจากนี้การให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้านเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ซักถาม อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสร้างทัศนคติที่ถูกต้องจะช่วยพัฒนาทักษะชีวิตในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วย (องค์การแพธ, 2550) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบข้อมูล (Information) แรงจูงใจ (Motivation) และทักษะเชิงพฤติกรรม (Behavioral Skill) หรือ IMB Model ตามแนวคิดของ William A. Fisher & Jeffrey D. Fisher (Fisher & Fisher, 1992) ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง และการจัดกิจกรรมช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ รวมถึงเกิดความตระหนักเกี่ยวกับการปฏิบัติตนหรือมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในเรื่องเพศ ซึ่งสะท้อนถึงการแสดงออกด้านทักษะผ่านกิจกรรมที่ครูจัดให้ เมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ จึงมีคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วโรชา คล้ายแจ้ง (2552) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งทำให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเพศศึกษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริยา ชัยยศ (2552) ศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลการสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

ของพนักงานบริการชายรักชาย พบว่าหลังได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ พนักงานบริการชายรักชายมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยสูงขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีพรรณ ถาวรรัตน์ (2555) ที่ได้ทำการศึกษาผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพทางเพศดีมากกว่าก่อนทดลอง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศจะพบว่าการทดลองทั้งนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับสูงทุกด้านทั้งด้านทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนให้ความสนใจในเรื่องเพศศึกษาอยู่แล้ว สังเกตว่าเมื่อมีการเรียนเรื่องเพศนักเรียนจะตั้งใจเรียนมากกว่าปกติ เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และเป็นช่วงที่กำลังจะเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นจะมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรอง (สุริยเดว ทรีปาตี, 2556) จึงมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ ประกอบกับข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต สื่อทั้ง 2 ประเภทนี้ทำให้เห็นภาพตามจินตนาการได้ชัดเจนกว่าการอ่านหนังสือ (สุริยเดว ทรีปาตี, 2556) ซึ่งจะจดจำข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ตนเองสนใจอยู่แล้ว จึงอาจจะมีความรู้และนำมาตอบแบบวัดทักษะ ทำให้มีคะแนนแบบวัดทักษะใน

ระดับสูง แต่จะสังเกตว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านทักษะการปฏิเสธมีค่าน้อยกว่าด้านทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ค่อยได้ฝึกทักษะการปฏิเสธ ซึ่ง สุวัฒน์ ศรีพินผล (2559) กล่าวว่า มีเด็กจำนวนมากที่ปฏิเสธไม่เป็น และลักษณะนิสัยของเด็ก เช่น ขี้อาย ไม่ค่อยกล้า ก็จะมีการปฏิเสธต่างจากเด็กที่มีลักษณะมั่นใจ และกล้าแสดงออก วิธีที่จะฝึกทักษะการปฏิเสธ คือ นำเสนอสถานการณ์สมมติให้เด็กได้ทดลองโต้ตอบด้วยคำพูด ซึ่งในกลุ่มทดลองนักเรียนก็ได้ฝึกทักษะการปฏิเสธจากสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะพฤติกรรม จะมีทักษะการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาในเรื่องเพศ รวมทั้งทักษะการปฏิเสธดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างเห็นได้ชัด

2. ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศในกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม ได้มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ แยกแยะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาทางเพศและสถานการณ์รอบตัวจากแนวคิดในรูปแบบของ IMB Model การให้ข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นประการแรกสำหรับการที่จะสร้างแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือทำสิ่งต่างๆ (Fisher, Fisher & Harman, 2003) ดังนั้นในขั้นของการให้ข้อมูล มีกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ถึงปัญหาและสถานการณ์รอบตัว

พร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์ เช่น ให้นักเรียนดูภาพวัยรุ่นชายหญิงนั่งกอดกันในสวนสาธารณะ แล้วร่วมอภิปรายว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งนักเรียนได้อภิปรายแสดงเหตุผลที่ไม่เหมาะสมในแง่มุมต่างๆ โดยครูให้ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศตามวัฒนธรรมไทย รวมถึงทักษะของการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่วนในขั้นของการสร้างแรงจูงใจซึ่งเป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีที่ถูกต้องพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นต่อไป ดังที่ Fisher, Fisher & Harman (2003) กล่าวถึงการสร้างแรงจูงใจเพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการรักษา ซึ่งต้องให้ผู้วัยรุ่นถึงประโยชน์ของความร่วมมือและความเสี่ยงของความไม่ร่วมมือในการรักษา จะทำให้เกิดทัศนคติ เกิดความเชื่อมั่น และเกิดความร่วมมือในการปฏิบัติต่อไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างทัศนคติในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อน ดังที่ สุชาติ โสภประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ (2553) ได้กล่าว ว่าเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 (อายุประมาณ 10-12 ขวบ) เริ่มมีความรู้สึกนึกคิด มีอารมณ์ และเกิดความประทับใจ จึงสมควรปลูกฝังหรือเน้นการสร้างเสริมทัศนคติเป็นอันดับหนึ่ง

ในขั้นการสร้างแรงจูงใจนี้ ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น ให้เขียนความประทับใจในการคบเพื่อนต่างเพศ ร่วมกันวิเคราะห์ถึงประโยชน์และโทษจากสื่อทางเพศ จัดกิจกรรม “แลกน้ำ” เพื่อให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการป้องกัน โรคเอดส์ ให้ดูคลิปโฆษณา หรือคลิปวิดีโอทัศน บางตอนในภาพยนตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และผลเสียของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ พบว่า

นักเรียนสามารถอภิปราย แสดงเหตุผลได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีปกติ สำหรับการจัดการเรียนรู้ในขั้นพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยเน้นการฝึกทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธ โดยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ ฝึกพูดปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ ฝึกทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาจากข่าวเหตุการณ์จริง ซึ่งการสอนตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือ Incidental Teaching จะกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียน ทำให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง (สุชาติ โสภประยูร, 2557) นักเรียนจึงสนใจ ให้ความร่วมมือและสนุกสนานกับกิจกรรมเป็นอย่างมาก และนักเรียนยังสามารถถ่ายทอดความคิด ให้เหตุผลเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียในการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาได้ถูกต้องและชัดเจนกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีปกติ ในการพัฒนาทักษะเชิงพฤติกรรมจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุถึงพฤติกรรมที่ต้องการ (Fisher, Fisher & Harman, 2003)

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา โดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม (Information Motivation and Behavioral Skills Model : IMB Model) ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศของนักเรียนได้ ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศมีอยู่มากมาย และหลากหลาย การจัดการเรียนการสอนทักษะชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ดังที่มีคำกล่าวว่าการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อใช้ป้องกันและแก้ปัญหาความเสี่ยงทางเพศเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กในระดับชั้น

ประณตอนปลายที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่น ทักษะชีวิตที่ควรได้รับการพิจารณาจนถึงขั้นที่สามารถใช้เป็นภูมิคุ้มกันชีวิตของตนเองให้ปลอดภัยจากความเสียหายเรื่องเพศได้ (วนิดา ขาวมงคล เอกแสงสี, 2546)

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้พบว่าการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม สามารถพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในเรื่องเพศได้ ครูผู้ศึกษา รวมทั้งนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาวิชาสุขศึกษาอาจจะใช้รูปแบบนี้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้เกิดขึ้นกับนักเรียนต่อไป

2. การจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ เลือกการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ถูกต้องเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าว นอกจากนี้นักเรียนยังมีส่วนร่วมและเกิดความสุขในการเรียนด้วย

3. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาเรื่องเพศ ควรคิดสถานการณ์ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิเสธด้วย เพราะนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการปฏิเสธจะมีเทคนิคการปฏิเสธ โดยไม่ทำให้เสียสัมพันธภาพ และปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งเกิดจากการไม่มีทักษะในการปฏิเสธ

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจและทักษะเชิงพฤติกรรมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา

2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพในเรื่องอื่น ๆ

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านอื่น ๆ

## รายการอ้างอิง

### ภาษาไทย

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *คู่มือวัยรุ่นและเยาวชน การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กันทิมา กัลยาณมิตร. (2555). *ผลของการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจและแก้ปัญหาของเด็กต่างดาว*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล มงคลศิลป์. (2552). *ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ในเด็กวัยรุ่นตอนต้น*. กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญฤทธิ์ สุจริต. (2557). *การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : นโยบาย แนวทางการดำเนินงานและติดตามประเมินผล*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. (2546). *หลักการสอนการพัฒนาทักษะชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- วโรชา คล้ายแจ้ง. (2552). *ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีพรรณ ธาวรัตน์. (2555). *ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชาติ โสมประยูร และวรรณ โสมประยูร. (2541). *เพศศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ โสมประยูร และ เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์. (2553). *เทคนิคการสอนสุขศึกษาแบบมีอาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้าวิชาการ.
- สุชาติ โสมประยูร. (2557). *สารคดีเพื่อคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยเดว ทรีปาตี. (2556). *รู้จักเด็กทั้งตัวและหัวใจ พัฒนาการของเด็กและวัยรุ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สมุทรสาคร: แอ๊ปเปิ้ล ฟรินติ้ง กรุ๊ป.

การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้รูปแบบข้อมูล แรงจูงใจ และทักษะเชิงพฤติกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาเรื่องเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

สุวัฒนา ศรีพันธ์. (2559). มาฝึกให้เด็กรู้จักปฏิเสธกันเถอะ. สืบค้นจาก <http://www.karn.tv/math/845>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2555). หมั่นคุยเรื่องเพศกับลูก. สืบค้นจาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/3765>

สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเยาวชนเสพติด. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977).

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2557). แม่วัยทีน ประเด็นเก่า...เล่าใหม่. สืบค้นจาก <http://www.bps.ops.moph.go.th/Healthinformation/statistic55/>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

องค์การแพธ. (2550). แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและผู้ปฏิบัติงานด้านเพศศึกษาสำหรับเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: เออร์เจนท์ แทค.

อาริยา ชัยยศ. (2552). ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของพนักงานบริการชายรักชาย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

## ภาษาอังกฤษ

Carroll, J. L., & Wolpe, P. R. (1996). *Sexuality and gender in society*. New York: Harper Collins College Publishers.

Darden, C. A., Gazda, G. M., & Ginter, E.J. (1996). Life skills and mental health counseling. *Journal of mental health counseling*. 18, 134-141.

Eysenck, H. J. and W. Arnold. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London: Search Press.

Fisher, J. D., & Fisher, W. A. (1992). Changing AIDS-Risk behavior. *Psychological Bulletin*, 111(3), 455-474.

Fisher, J. D., Fisher, W. A., Williams, S. S., & Malloy T.E. (1994). Empirical Tests of an Information motivation-behavioral skills model of AIDS-preventive behavior with gay men and heterosexual university students. *Journal of Health Psychology* 13(3). Retrieved from <https://www.researchgate.net>

- Fisher, W. A., Fisher, J. D., & Harman, J. (2003). The information-motivation-behavioral skill model: A general social psychological approach to understanding and promoting health behavior. In Suls, J., Wallston, K.A., (Ed.), *Social Psychological Foundations of Health and Illness* 82-106. Malden: Blackwell Publishing.
- Hicks, M. J. (1991). *Problem solving in business and management*. Singapore: Chapman & Hall.
- World Health Organization. (1994). *Life skills education for children and adolescences in school*. Geneva: World Healthy Organization.
- Yates, J. F. (2003). *Decision management how to assure better decisions in your company*. San Francisco: A Wiley Imprint.

**ผู้เขียน**

**อาจารย์ จินตนา บรรลือศักดิ์** โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม กรุงเทพมหานคร  
อีเมล: jintana.Bu@chula.ac.th